

NAŠ GLAS

Glasilo Zveze državnih nameščencev za Slovenijo v Ljubljani.

„NAS GLAS“ izide vsakega desetega dvajsetega in zadnjega v mesecu.

Celoletna naročnina Din 40.—
Polletna naročnina „ 20.—
Četrtna naročnina „ 10.—

Za inozemstvo je dodati poštino.

— Oglasi po ceniku. —

Uredništvo: Ljubljana, Bohoričeva ulica št. 12. — Upravništvo: Ljubljana, Vodnikov trg št. 5/I. — Poštni ček. rač. št. 11.461.

Vsem včlanjenim strokovnim (stanovskim) organizacijam drž. nameščencev in njih okrožnim skupinam.

Od Glav. Saveza smo 5. t. m. prejeli sledeče pismo z dne 1. t. m.:

»Prema odluci šireg Upravnog Odbora na sednici od 29. januara tek. god. godišnja skupština Glavnog Saveza održaće se u Sarajevu 3., 4. i 5. juna ove godine.

1. Na osnovi člena 15. saveznog statuta čast nam je ovim uputiti Vam poziv da za Skupštinu izvolite odrediti Vaše delegate u broju, na koji imate prava prema članu 17. statuta. Broj delegata i njihova imena izvolite dostaviti Glavnom Savezu po mogućnosti najdalje do 25. ov. m.

U narednom broju »Činovničkog Glasnika«, koji će izići najdalje do 25. ov. m., biće saopšteno, u kome lokalno će se držati skupština i u koji sat će početi. Naknadno ćete, pak, biti obavesteni o povlasticama za vožnju za Vaše delegate, koje budu izdejstvovane u Ministarstvu Saobraćaja.

Dnevni red Skupštine je utvrdjen kako sleduje:

1. Otvaranje skupštine i pozdravi.
2. Izveštaj Upravnog Odbora o radu od poslednje Skupštine.
3. Izveštaj Nadzornog Odbora o godišnjem računu 1927 godine.
4. Predlog bužeta za 1928-29 godinu.
5. Referat o sistemu organizacije Glavnog Saveza.
6. Referat o međunarodnim vezama Glavnog Saveza — predlog za uclanjenje u Medjunarodni Činovnički Savez.
7. Predlozi uclanjenih Saveza i organizacija.
8. Zaključenje Skupštine.

II. Predlozi, koje bi neki od uclanjenih Saveza ili stručnih organizacija imali da iznesu pred Skupštinu treba da budu dostavljeni Glavnom Sekretarijatu u konačnoj redakciji i s motivacijom, najdalje do 20. ov. m.

Izveštaji i referati, koji su stavljeni na dnevni red Skupštine, biće u celoti štampani u narednom broju »Glasnika«. Preporučuje se s toga uclanjenim Savezima i stručnim organizacijama, da blagovremeno odrede govornike po pojedinim pitanjima, kako bi rasprava na Skupštini tekla dovoljno skladno i ekspeditivno.

Program Zveze za občni zbor Glavnog Saveza v Sarajevu.

Občnega zbora Glavnog Saveza v Sarajevu, v dneh 3. do 5. junija se udeležijo ti- le zastopniki naše Zveze: 1. načelnik Milan Paternoster, 2. II. namestnik načelnika Ivan Ilovar, 3. častni član odbora Maks Lilleg, 4. tajnik Joža Bekš, 5. blagajnik Ignatje Rus in člani odbora dr. Jos. Ferjančič, Lovro Kalašič, dr. Fran Stegenšek, Andrej Skulj, Ivan Dimnik in Fran Mahkovec (Maribor).

Po členu 17 pravil ima pravico do glasovanja 19 naših delegatov, ker šteje Zveza 9340 članov.

Teh enajst delegatov bo s pismenimi, posebnimi pooblastili zastopalo še ostalih 8 delegatov, ki se ne udeležijo zbora osebno.

K točki 2. dnevnega reda bo govoril načelnik, g. Paternoster o splošnem položaju aktivnih drž. uslužbencev v Sloveniji in tajnik g. Bekš o odnošajih med Zvezo v Sloveniji in ostalimi pokrajinskimi Zvezami ter Glavnim Savezom.

K točki 5. in 6. bo g. dr. Ferjančič pojasnil naše stališče do sistema organizacije Gl. Saveza in ostalih pokrajinskih Zvez do uclanjenja Gl. Saveza v mednarodno uradniško Zvezo.

Pri točki 7. bo iznesel g. načelnik nekatere predloge, ki se nanašajo na represalije voditeljev nekih organizacij; o podrobnostih v tem vprašanju se bo oglasil g. Lilleg.

Nadalje bo govoril tudi g. Lilleg v imenu »Društva upokojenih državnih nameščencev za Slovenijo«, »Društva orožniških upokojencev«, »Društva upokojencev in upokojenk drž. monopolov«, g. Kalašič za »Sekcijo Saveza finančne kontrole«, a za »Društvo jejniškega nadzorovalnega osebja« in »Društva cestnih in rečnih nadzornikov« g. Ilovar.

Poleg tega bo govoril g. načelnik Zveze Paternoster tudi o najnovejši uredbi finanč. ministrstva o »spremembah in dopolnitvah zakona o nabavljalnih zadrugah drž. nameščencev itd.«, ki je bila objavljena po pooblastilu čl. 374 finančnega zakona za l. 1928-29 (Služb. Novine št. 107, XXXV, odl. 12. t. m.)

Naši delegati se bodo oglašali tudi pri ostalih točkah dnevnega reda, nadalje tudi o vseh vprašanjih, ki jih je Zveza sprožila že s pismom z dne 25. januarja 1928 in ki so se obravnavali na plenarni seji 28. in 29. januarja, pa še vedno niso povoljno rešena.

O poteku občnega zbora bomo podrobno poročali v našem glasilu.

Košačan.

Binkoštna poslanica.

Najlepši pomladanski prazniki, binkošti, odeti v živo zelenje in pisano dehteče cvetje, spremljani z milim petjem naših krilatcev, plovejo med nami. Kdo se ne bi zamislil v svojega življenja tek in minevanje, kdo ne bi razglabljal na široko o naši državni zajednici!

A. Zunanja politika. V odločilnih momentih sta vodila našo zunanjo politiko dr. Ninčič in rajni Pašič, zlasti pa prvi. Težišče te politike sta postavila na prijateljstvo in zvezo z Italijo, ki je naš naravni, nepomirljivi neprijatelj. Prišlo je do prijateljskega pakta, ki sta ga gornja državnik l. 1924. osebno podpisala v Rimu. Kako je moglo priti do tega vzlic že takrat znanim laškim aspiracijam na vzhodno Adrijo; zakaj je naša zunanja politika, rectius dr. Ninčič, vztrajal na lojalnem, slepem izvajanju te pogodbe, četudi je Italija navzlic isti rovarila na vseh straneh proti nam in pripravljala našo popolno izolacijo z namenom, da razbije Jugoslavijo; zakaj smo prav pri vseh pogajanjih z Lahi — rapallška pogodba, sanmargeritske konvencije, rimski pakt — sramotno podlegli, vse to bo čisto jasno pojasnila nekoč nepristranska zgodovinska preiskava. Med drugim se namigujejo tudi prav čudne stvari.

Tega dr. Ninčiča, ki je drvel čez drn in strn za prefriganimi Talijani, je zagnal s stolčka zunanje ministra šele prvi tiranski pakt koncem leta 1926. Bil je skrajni čas, kajti sicer bi nam bil ta mož vsilil tudi še

Petero znakov izobrazbe.

Predsednik Columbia - univerze v New-Yorku, dr. Nicholas Murray Butler, je v nekem predavanju postavil sledečih petero znakov izobrazbe:

1. Prvi znak izobrazbe je pravilnost in točnost v rabi materinščine. Zato je potrebno, da se vsa vzgoja oslanja na materinščino in da čitamo one knjige, ki imajo najlepši in najboljši jezik. Glavno merilo za stopnjo izobrazbe je lahkota, pravilnost in natančnost v rabi materinščine.

2. Drugi znak izobrazbe je vpludno in plemenito vedenje, s katerim se v obliki navade izraža naše mišljenje in dejanje. V tem oziru ni odločilno vedenje proti enakim ali višjim, ki nam ga narekujejo razni obziri, temveč zanesljivo merilo izobrazbe je vedenje proti nižjim in onim, ki so odvisni od nas.

3. Tretji znak izobrazbe je preudarnost, to je sposobnost in navada razmišljanja o vzrokih dogodkov in o namenih dejanj. Začetek razmišljanja je v vprašanjih kako? in zakaj?, na katera nam odgovarja filozofija in druge znanosti.

4. Četrti znak izobrazbe je zmožnost razvoja in napredka. Človek mora vedno širiti svoje obzorje, zanimati se za nove, še neznane pojave in svojemu duhu neprestano dajati impuls za napredek.

5. Peti znak izobrazbe je krepkost in delavnost. — Že Prešeren se je rogala človeku, ki samo za sebe zbira učenost, »od sebe pa ne da najmanjše fige«. Pravi izobraženec mora svoje znanje pretvoriti v delovno silo, znanje bodi produktivno in tudi podajanje znanja, poučevanje bodi takšno, da v učencu zbuja produktivnost.

ratifikacijo nettunskih konvencij. Pri vsem tem si upa on še govoriti o zunanji politiki!

Precejšen preokret v zun. politiki je nastal pod naslednikom dr. Ninčiča, pod dr. Marinkovičem. Ta je slovesno v skupščini proklamiral geslo: »Balkan balkanskim narodom« in izposloval podpis prijateljske pogodbe med Jugoslavijo in Francijo. Naš zunanje-politični položaj se je izdatno izboljšal, vendar še ni ustaljen. Med tem je potekla veljavnost prijateljske pogodbe z Italijo — provizorično podaljšanje velja le do srede tega leta — na drugi strani pa pritiska Italija z vsemi mogočimi sredstvi na nas, da pristanemo na ratifikacijo nettunskih konvencij še prej, predno se hoče milostno pogajati z nami za novo prijateljsko pogodbo.

Dobri, zvesti državljani se zopet bojimo, da bo šla naša država brez potrebe ponovno v Canosso. Merodajni možje naj bi pri bližajočih se pogajanjih preudarjali tudi tole: Italija nas bolj potrebuje kakor mi njo. Vojne se ni bati, pa če Italijani še tako grozé in proti nam intrigirajo. To je samo južnjaška poza, da bi iztisnili iz nas, jugoslovanskih dobričin, čim več koristi. Ratifikacija nettunskih konvencij v neizpremenjeni obliki pomeni popoln desintereseмент na Jadranu, ki je za našo državo pljuča in vrata v širni svet. S sprejemom take pogodbe bi že v naprej prodali Slovenijo, Dalmacijo in Črno goro laškemu imperializmu. Država bi bila ob morje, po katerem je nekdanja Srbija tako hrepenela in za katero so padli stotisoči junakov. Kdor tega ne verjame, naj prebere v teh konvencijah tiste famozne določbe o svobodnem ustanavljanju laških podjetij na našem ozemlju in o svobodnem

Dolžnost vsakega naročnika in člana Zveze je, da podpira tvrdke, ki oglašajo v našem listu.

naseljevanju laškega delavstva pri nas. Kdor pa se sklicuje na recipročne pravice naših državljanov v Italiji, je ali slepec ali pa v tuji službi. Kajti laški fašizem bi spremenil vsako našo tvornico v Italiji vnaprej v prah in pepel, naše delavce bi pa zapodil s krvavimi glavami čez adrijsko lužo. Vsaka nadaljnja okrnitev slovanske vzhodne Adrije bi netila samo nerazpoloženje hrvaškega in slovenskega življa napram vladajočemu plemenu. Italija je moralno osamljena in v vojski, ki bi jo ona izzvala, bomo imeli važne zaveznike. Seveda pa si moramo te (Nemce, Ruse) tudi pravočasno zagotoviti, Francozi pa so že sedaj na naši strani.

In potem še nekaj! Ne bodimo hrabri samo v vojni, ampak bodimo srčni in ponosni tudi v miru. Ves svet že govori in piše, celo vedno zapeti tuji diplomatje si upajo trditi, da nas Italija sistematski ogroža, le naš zunanji minister, oz. njegov zastopnik, trdita nasprotno. Tako je ta v proračunski debati v marcu na javni skupščinski seji izustil besede: »Ni res, da nas skuša Italija izolirati in da nas ogroža.« Take neresnične besede so velika žalitev naših državljanov, čustev in ogrožanje našega prestiža. Ali so mar pakti z Madjarsko, podpiranje makedonskega in črnogorskega komiteta, pakiranje s Turčijo, Grčijo, osvajanje Albanije, zahteva po reviziji trianonske pogodbe in neštete druge laške mahinacije proti nam, prijateljski, sladki cukerkčki za nas? Enakih izjav naj ne zagreši nikdar več naš zunanji minister, kajti naloga diplomatov tudi ni, da trdijo vedoma neresnične stvari. Ne bo ne takoj konec naše države, ako bo pokazal naš zun. minister tudi napram Italiji malo več, četudi umerjenega ponosa.

B. Notranja politika. Na tem polju se je splošno premaknilo nekaj na bolje, vsaj sedanjí notr. minister kaže veliko dobre volje. Sicer pa vladajo še stare napake, grehi in zmote. Naj jih nekaj navedemo:

Pred vsem je kvarno za napredek in razvoj naše bogate, a mlade, še neutrije države večni kreg in prepir ter rivaliziranje med strankami za moč in oblast. Potrebno bi bilo v prvem razvojnem štadiju in spričo številnih zunanjih naših nasprotnikov, ki skušajo preprediti izgradnjo naše države, skupno solidarno delo vseh poklicanih političnih strank in slojev, sploh celega naroda. Žalibože je spričo naše mentalitete do tje še daleč, daleč.

O potrebi odprave zarade in korupcije smo govorili že na drugem mestu. Dalje je želeli, da bi bilo v našem političnem in gospodarskem življenju manj pristranosti in več smisla za skupne koristi. Tako spada k političnem jugoslovenskem ABC, da je zvezati Beograd z železnico preko bogatih bosanskih pokrajin s središčem naše Adrije, s Splitom, ki je že zdaj naše največje in najvažnejše trgovsko pristanišče. Ne, plemenska ozkosrčnost hoče zgraditi to progó preko črnogorskega Krasa na — Kotor, ki je vendar samo vojna luka. Izgovori na pogodbo z Blairovo skupino, da mora progó iti na Kotor, so piškavi, že zato, ker se je pogodba namenoma tako sklenila. Sicer se pa da izpremeniti, ker Amerikanci niso tako trapasti, da bi zametavali večjo rentabilnost proge.

Velika zaslepljenost in nazadnjaštvo vlada tudi v obravnavanju uradniškega vprašanja. Staro narodno-gospodarsko pravilo je, da vlada v deželi tem večje blagostanje, čim hitrejšé denar cirkulira. Hitro cirkulacija pa preprečuje naša finančna politika med drugim s tem, da plačuje učravnice mizerne svoje službenice, aktivne in upokojene. Zato ostajajo ti dolžni obrtnikom in trgovcem - detailistom, ti zopet grosistom, sled-

nji pa producentom in uvoznikom. In vam nočejo pa nočejo razumeti, da uradništvo res ne je denarja in natura, zlasti kovane-ga ne, ampak ga dá takoj v promet. Drugi pojav slabih plač je — zarada, ki se zahteva in daje v južnih pokrajinah. Pri tem pa še misli pri nas ta ali oni državni modrijan, da država s slabimi plačami drž. uslužben-cem kaj prištedi. Nikakor! Vse provizije in zarade se vkalkulirajo v cene državi dobavljene-ga blaga, enako v narodnem gospodarstvu sploh. Zato pa še ne more biti draginje konec.

Sklepam: Naj bi Sv. Duh o Binkoštilih trosil obilo blagoslova, jasnosti in razodetja nad našimi merodajnimi činitelji, da se začno vsa vprašanja naše drž. in gospodarske politike obravnavati čim prej s stališča bratskega zaupanja, pametnega razumevanja in vzajemne koristi ter slednjič tako, kakor zahteva to naš jugoslovenski ponos.

Kaj se godi!

Pričelo se je. Že v štev. 6 »N. Glasa« iz februarja letos in v štev. 12 prejšnjega meseca smo opozarjali na nevarnost; »Na stražo!« smo klicali, a sedaj je povele: »Na obrambo!« V štev. 12 smo razložili principi-jelno stališče glede stališča stanovskih orga-nizacij do oblasti, sedaj naj sporočimo našim članom samo članek v »Učiteljskem Tovari-šu«, kjer se oglašá že prizadeta organizacija. »Učiteljski tovariš« piše:

»Iz Beograda je došla v politični list vest, da sta urednik »Učiteljskega Tovariša« in predsednik stanovske organizacije pov. UJU Ljubljana v disciplinarni preiskavi kot držav-na uradnika — zaradi tiskovnih zadev.

Neobičajno je že to, da se disciplinske preiskave državnega uradništva napovedujejo v politično strankarskih listih; neobičajno je to, da se v naprej izreka zaključek o sporni za-devi ter se vsiljuje neko mišljenje pred izre-kom senata; neobičajno je to, da se za tiskov-ne zadeve kliče še pred kako oporno točko po tiskovnem procesu državnega uradnika k — disciplinarni obtožbi; neobičajno je to, da se zaradi tiskovnih zadev kliče na odgovor poleg odgovornega urednika tudi — predsednika or-ganizacije!!!

Odgovornost za vse to naj nosijo na svoji vesti oni, ki so tak predlog predložili in ute-meljevali! Veliko odgovornost pa so prevzeli tudi oni, ki so dali zadevi še ostrejšé lice ter iznesli zadevo v politično strankarske liste.

Funkcionarji organizacije niso govorili v svojem imenu, ampak v imenu članstva, t. j. v imenu vsega učiteljstva in za dobrobit vse-ga učiteljstva. Zato to ni le zadeva organiza-cije, temveč je zadeva vsega učiteljstva. Ni niti več samo zadeva učiteljstva, temveč je zadeva vsega državnega uradništva, ker je ogrožena svoboda kritike, svoboda stanov-skega tiska in svoboda stanovskih društev, organizacij.

Človek hodi od napora s sklonjeno glavo za svojim težkim in nevhvaležnim delom na-prej. Kot državni uradnik bi ob skromnih dr-žavnih dohodkih že zdavnaj omagal, ako bi še ne zavedal svojih državljanov dolžnosti, katéra zavest ga vzdržuje v idealizmu in lju-bežni do stroke, stanu, do naroda, države in poklica.

In ko se hoče poslužiti državljanovih svo-boščin, da bi izžgal kar je gnilega, kar je nezdravega v stanu, stroki, narodu in državi, ga udarijo iz hrbta najnižji, ki so često gnilobe sokrivi...

In prav je včasih tako! Tedaj si človek da šele časa, tedaj se šele izravna pokoncu, dvigne glavo kvišku in pogleda okrog sebe: Ali je res tak zločinec, kakor so ga naslikali?

V človeku se vzbudi zavest in ponos, ker iz obilice dela, kateremu služi, vidi, da je očiščen očitkov — pred svojo vestjo...

Kaj so naši grehi?

Ali so naši grehi to, ker smo hoteli tudi po svoji inicijativi izvesti, da bi se spoštovale od-redbe gospoda ministra prosvete ter čl. 93. uradniškega zakona in bi učiteljstvo hodilo zaradi reda, ki si ga želimo v upravi vsi, vedno korektno po službeni poti?

Ali so naši grehi to, ker smo hoteli izvajati dogovor predstavnikov naše organizacije z gospodom ministrom dr. Korošcem, da se bo-do vse zadeve urejale s prosvetnimi oddelki, do katerih edino naj se obrača učiteljstvo; on pa bode svoje gospode poslance napotil, da ne bodo v personalno-beneficijalnih vpraša-njih za nikogar intervenirali v Beogradu in s tem odpirali strankarskih vrat na škodo vse-ga učiteljstva?

Ali so naši grehi to, ker smo obsodili izra-bo zaupanega mesta v ministrstvu pri lastnem tovarišu v prilog svojemu bratu proti stvar-nim potrebam in proti utemeljitvam in pred-logom prosvetnega oddelka?

Ali so naši grehi to, ker se trudimo za dvig službene in stanovske morale državnega uradništva in moramo, če hočemo biti objek-tivni in pošteni, nastopati celo proti lastnim članom? Koliko bolj smo potem upravičeni nastopati, če treba, proti postopanju tovari-šev in odločujočih faktorjev na vodilnejših mestih, če gre za obče interese stroke in stanu!

Ali so to naši grehi, če delujemo za ubla-žitev strankarskih strasti, za stanovsko strp-ljivost, za depolitizacijo državnega uradni-štva in zahtevamo, da naj se tudi političnemu nasprotniku dokaže službena potreba ali ne-korektnost, če se ga odstranja s kakega me-sta proti njegovi volji?

Ali so to naši grehi, da smo postavili orga-nizacijo v službo šolsko-upravnih zadev; da tudi s privatno inicijativo podpiramo pro-speh in dvig svoje stroke; da publiciramo v svojem privatnem tisku odloke v korist šo-le, da se celo šolska oblast sklicuje na članke našega tiska, s katerimi podpiramo njena stremljenja?

Ali so to naši grehi, da smo se postavili tudi s svojo privatno inicijativo v službo šol-sko reformnega dela pri nas; v službo organi-zacije nadaljevalnega šolstva; v službo gos-podinjkega šolstva; v službo nadaljnje-ga iz-obraževalnega dela učiteljstva samega; v službo mladinske literature, »Mladinske Ma-tice« in v službo drugih velikih dej — v edi-no korist svoje stroke, naroda in države?

Ali so to naši grehi, da nismo zgolj kru-hoborci, ampak še vedno idealisti in še veliki idealisti, ki nas ni še klonil najtrši gospodar-ski boj za obstanek, ki se mu s svojimi zad-jimi silami še vedno upiramo — ter se po-svečamo tudi izvenslužbenim idealom, v prid narodu in državi?«

O korakih, ki jih je sklenila Zveza drž. na-meščencev za obrambo predstavnikov učiteljske organizacije, prihodnjč.

Za izplačilo razlik.

Naša »Zveza« je poslala 3. maja 1928. Glavnemu Savezu v Beograd nastopno pi-smo:

Kao u prošloj budžetskoj 1927-28 godini pod partijom 56 glava X, onako isto i pod partijom 62 tekućih drž. budžetskih rashoda predvidjen je za isplatu razlike prinadležnosti svih državnih činovnika i službenika gradjan-skog reda za vreme od 1. oktobra 1923 do 1. maja 1924. god. vanredni kredit od Din 10 milijuna.

Poznato nam je iz pouzdanih zvaničnih krugova, da je država do sada izmirila ovu obavezu samo prema državnim služiteljima i onim državnim činovnicima, koji su bili u 1915. godini sa službom u Južnoj Srbiji.

Pa čak i svi služitelji (n. pr. u struci ministarstva pošte i telegrafa) — kao što se nas izveštava — nisu primili ove razlike, dok međutim prema vestima u novinama nije se ovako postupilo sa činovnicima najviših zvanja, kojim su se razlike tobože već odavno isplatile. —

Bez sumnje, dosta će proći još godina, pre no što će obezbeđen biti poslednji činovnik prve kategorije, ako bi se dosadašnji način isplaćivanja tih obaveza produžio u granicama svakogodišnjeg kredita od Din 10.000.000.

Držimo, da bi se uzbuđenje u redovima državnih činovnika u izdašnoj meri uklonilo i izvesno osećanje prema državi ublažilo, ako bi država već jednom pristupila potpunoj i konačnoj likvidaciji pomenutog duga.

Mišljenja smo, da bi država ne mogla bolje da proslavi jubilej desetogodišnice našeg Ujedinjenja, nego da već u tekućoj godini državnim činovnicima isplati svoj časni dug.

Na kakav način će joj to zbog nedovoljnog budžetskog pokrivača uspeti, zaista ne znamo, ali svakako jedan bi bio izlaz taj, da bi se u tu svrhu upotrebilo izvesan deo novog investicionog spoljnog zajma, što ga vlada baš sada uzamljuje. Presedan za ovakvo rešenje toga značajnog pitanja učinjen je već analognom postupkom pri drugoj tranši dolarskog investicionog zajma, koji je donekle poslužio za povećanje nedovoljnog kredita za izmirenje državnih obaveza iz ranijih godina u budžetskoj 1927.-28. godini.

S toga nam je čast umoliti Upravu toga Saveza, da preduzme na nadležnim mestima u cilju isplate razlike svim državnim službenicima već u tekućoj godini na način, koji drži najzgodnijim, celishodne mere te nas, da bismo mogli informisati naše članove, o preduzetim koracima izvesti.

Za upokojence.

(Nadaljevanje in konec.)

Stojeć na istom stajalištu, koje je gore ovo društvo izložilo, uputio je Glavni Savez Državnih Činovnika i Službenika gopodinu Ministru Pravde slijedeće predloge, sa molbom da se kod revizije Zakona o Činovnicima uvaži:

I. Pre svega, projektom nisu obuhvaćeni ni u koliko dosadani penzioneri, među kojima ih ima dosta, kojima bi bilo potrebno omogućiti vraćanje u službu. To iziskuju i finansijski interesi države, jer će se na taj način državna kasa osloboditi izdatka na penzije za ove penzionere, koji se u većini mogu još vrlo korisno upotrebiti u službi, u kojoj su i ranije bili. Oni bi došli na mesto onih službenika i naročito dnevničara, koji nemaju propisanih kvalifikacija i ostalih zakonskih uslova za službu. Stoga Glavni Savez predlaže i zahtijeva, da se putem iste Uredbe ozakoni sledeća odredba:

«Sa licima, koja su penzionisana pre obnaranovanja ovog zakona postupiće se ovako:

Oni, koji su penzionisani pre 1. avgusta 1914. godine, ili koji su penzionisani po navršanju 20. godine efektivne službe ili koji su u času obnaranovanja ovog zakona već navršili 60 godina života, prevešće se na penzijske prinadležnosti po ovom zakonu bez revizije, prema godinama službe i prema položajima, sa kojih su penzionisani.

II. Oni, koji su penzionisani posle 1. avgusta 1914. ili koji su u času penzionisanja imali manje od 20 godina efektivne službe, ili koji su u času obnaranovanja ovog zakona imali manje od 60 godina života, imaju se podvreći reviziji u pogledu njihove sposobnosti za službu.

Reviziju će vršiti državna lekarska komisija onog nadležstva, čijem resoru pripadaju. Onaj, za koga komisija nađe, da je duševno ili telesno nesposoban za službu, prevešće se na penzijske prinadležnosti po ovom zakonu, prema godinama službe i prema položaju, sa koga je penzionisan.

Oni, koji se nađu sposobni, pozvaće se u roku od šest meseci od komisijskog pregleda na službu, koja odgovara njihovom položaju, u koliko bude praznih mesta. Ko se ne bi odazvao pozivu na službu ne prevodi se na penziju po ovom zakonu. Oni, koji se odazovu, pa u nedostatku praznih mesta ne dobiju službu, a tako i oni, kojima iz istog razloga nije ni upućen poziv u zakonskom roku, prevode se po ovom zakonu, prema godinama službe i prema položaju, sa koga su penzionisani. U daljem roku od pet godina, kako se budu

mesta upražnjavala, pozivaće se i oni, kojima nije poziv upućen, pa ako se ne odazovu, vraćće se od dana, kad im je stigao poziv, na staru penziju osim, ako ne budu već navršili 60 godina života, odnosno ne budu opet postali nesposobni za službu, što se ima dokazati na način propisan ovim zakonom. Posle roka od pet godina nema više revizije.

U isto vreme predlaže se ozakonjenje odredbe koja glasi: «Porodicama državnih službenika građanskog i vojnog reda i kojima je penzija proracunata pre obnaranovanja zakona od 31. jula 1923. godine, povećavaju se penzije za 200% sa pravom dodatka na skupoću po zakonu o tim dodacima, koji će se regulisati prema dodacima aktivnih činovnika, a važiće i za nove porodične penzije.»

III. Povodom ove dve odredbe napominje se, da su one bile unete u projekt sadanijeg zakona kao članovi 239. i 240. i kao takve bile su primljene i u Zakonodavnom Odboru Narodne Skupštine, pa su iz projekta eliminisane u poslednjem momentu, pred samo izglasavanje zakona u plenumu. One međutim odgovaraju jednoj neospornoj potrebi, jer se kroz njih izražava delomično olakšanje finansijskog tereta državnog time, što će se zmanjiti izdaci na penzije, a delomično socijalna pravda, koja iziskuje, da se starim penzionerima, među kojima ih ima, koji su se za slobodu i veličinu otladžbine borili još 1876. godine, a takođe i penzionerskim porodicama za koliko toliko povoljnija današnji neizdržljivi materijalni položaj.

Potpisano Društvo b. h. Umirovljenika solidariše se potpuno sa gornjim predlozima Glavnog Saveza, no smatrajuć da je potrebno, da se radi otvorenja formalne mogućnosti za ozakonjenje tih predloga, stavi izvan krijevosti na početku ove predstavke spomenuto ograničenje zadnjeg stava tačke 2., člana 326., Finansijskog Zakona za 1927/28. godinu, moli i prelaže, da se u Finansijskom Zakonu za iduću budžetsku periodu 1928/29. ozakoni i slijedeća odredba:

«Zadnji stav tačke 2., člana 326., Finansijskog Zakona za 1927/1928 godinu stavlja se izvan krijevosti.»

Potpuno uvjereni, da će ova naša predstavka kod svih faktora naći onu susrelljivost, koju ona obzirom na njenu vsestranu opravdanost u punoj mjeri zaslužuje, nadamo se i pouzdanjem očekujemo, da će naši zahtjevi biti uvaženi.

Obćni zbor

Hranilnoga in posojilnoga konzorcija v Ljubljani.

Letošnji redni letni obćni zbor tega, za vse državne namešćence važnoga konzorcija, se je vršil 25. aprila 1928 v Ljubljanskem dvoru. Poset je bil zadovoljiv. Iz poteka obćnoga zbora sporočamo najvažnejše točke.

Gosp. konzocijalni ravnatelj Ivan Rostan poda na podlagi letnega zaključka izčrpano in stvarno poročilo o poslovanju zadruge v pretečenem upravnem letu, ki izkazuje zopet znaten napredek. Med drugim poročila, da je število članov naraslo od 632 na 812. Rezervni sklad se je zvišal od 65.000 Din na 100.000 Din, torej kar za 35.000 Din več, od katerega delni znesek per Din 7500 se je investiral v 6% stanovanjsko obligacijsko posojilo mestne občine ljubljanske. Znatno se je ojačil Ivana Rostana dobrotvorni sklad, iz katerega je upravni odbor razpisal za tekoče leto 20 ustanov po 300 Din za najbednejše vdove in sirote po državnih namešćencih. Od teh ustanov se podeli tudi nekaj preostalim po vojnih borbah, ki so padli v boju za naše osvobojenje.

Čistoga dobička izkazuje bilanca Din 5961.50.

Predlaga, da se celí znesek pripiše propagandnemu skladu.

H koncu poročila se podrobneje dotakne bilančne postavke pretečenega poslovnega leta v tekočem računu Din 22.483, v kateri je zapopadana kupnina zemljišča št. 261 k. o. Kapucinsko predmestje v Ljubljani (Gajeva ulica), parcela št. 136-15, v izmeri 568 m². To zemljišče je zadruga kupila od mestne občine ljubljanske s pogojem, da do leta 1930. zgradi na njem »Uradniški dom«, trnadstropno palačo. Po preteku te dobe, ako se dom ne postavi, ima pravico mestna občina zahtevati, da se ji ta svet povrne proti vraćilu kupnine po današnji valuti. Tudi konzorcij se zaveže, da bo odstopil, v slučaju, da ne bo sam zidal, brez škode in koristi pravočasno to zemljišče ali »Zvezí državnih namešćencev« v Ljubljani ali kakí drugi Zvezí, organizaciji ali zadrugi javnih namešćencev, ki že obstoji, ali pa, ki se z namenom zgraditve doma šele ustanovi. Poročila nadalje o že storjenem delu v tej smeri in obljubila, da se k temu v zadnji točki dnevnega reda še povrne.

Poročilo, kakor tudi predlog o porabi čistega dobička se soglasno odobri.

Poročevalec g. Magolič Srećko poročila, da je upravni odbor v skupni seji soglasno z nadzorstvom vsestransko in vestno premotril gospodarski položaj konzorcija v tekočem poslovnem letu in ugotovil potrebnost za poslovno leto 1928 v iznosu Din 161.350, ki se bodo krile s predvidenimi dohodki Din 169.300. — Čisti dobiček 7950 dinarjev.

Eventualni presežek čistega dobička se ob koncu leta pripiše rezervnemu zakladu in skladu za zgradbo Uradniškega doma, to pa pod pogojem, ako bo konzorcij v upravi »Uradniškega doma« primerno zastopan.

V smislu čl. 31 zadružnih pravil se na predlog Frana Širca določi najviše število deležev, ki jih po členu 10. pravil sme ali mora vplaćati zadružnik — kakor doslej, t. j. eno desetino naprošenega kredita. Deleži naj se obrestujejo tudi kot v prejšnjem letu, t. j. po 3 od sto — za vse polno vplaćane deleže in do dne, ko zapadejo v izplaćilo.

Za sprejemanje posojil in hranilnih vlog, za pomnožitvev prometa se ne stavijo meje; glede najvišjega zneska, do katerega se smejo dovoljevati posojila posameznim zadružnikom, se določi znesek netto 10.000 Din. V posebnih ozira vrednih slučajih in pod posebno dobrim jamstvom sme upravni odbor s pristankom nadzorstva dovoljevati tudi večje kredite do 15.000 Din netto.

Obrestna mera je pretečeno leto znašala za posojila članom polletno 9 od sto. Predlaga, da ostani obrestna mera tudi še za letos po 9%. Manipulacijske pristojbine (upravni stroški) pri vplaćilu posojil i in pol od sto pri odplaćilu 1%.

(Dalje prih.)

Vestnik.

Popravi! V oglasu »Zveze« za obćni zbor »Gl. Saveza« v Sarajevu je tiskovna pomota gledišće števila delegatov, ki imajo pravico do glasovanja; Zveza ima namreć pravico do 19 in ne samo do deset delegatov, kar odgovarja razmerju ćlanstva. (Od 9340 ćlanov za vsakih 500 ćlanov 1 delegat.)

• Na obćnem zboru Društva zemljoknjižnih uradnikov in izprašanih aspirantov v Ljubljani je bil izvoljen sledeći odbor: predsednikom g. Fran Petrović; podpredsednikom g. Fran Podboj; tajnikom g. Fran Kustrin; blagajnikom g. Jože Miklić; odbornikom gg.: Rajko Stojec, Drago Grabnar, Janko Gostić, Mijo Tavzes, Jože Rainer; namestnikom odbornikov gg.: Anton Spende, Viktorin Stegnar, Ivan Vakselj, gdćna. Angela Lapajnerjeva; revizorjem gg.: Joško Čampa in Josip Škerlavaj namestnikom revizorjev gg.: Joško Žiherl in Stanko Rozman, vsi v Ljubljani. V strokovnem svetu Zveze pa ostaneta še nadalje tov. gg. Janko Gostić in Joško Žiherl, oba v Ljubljani, in sicer prvi kot ćlan, drugi pa kot njegov namestnik.

Za »Dom državnih namešćencev« je obćni zbor za tekoče leto votiral 1000 Din.

Glavni Savez nabavljalnih zadrug ima svoj redni letni obćni zbor dne 3. junija v Sarajevu, kjer se bo vršil, kakor smo javili že v prejšnji števi. »N. Glasa«, tudi obćni zbor našega »Saveza«.

Znanci, ćrtice so izšle. Naroća se pri uredništvu lista. Cena s poštnino 22 Din, sicer 20 Din. Knjiga ima na 112 straneh 17 daljših in krajših novelet. Dotićni gospodje, ki so bili vprašani za naroćilo, naj izvolijo v kratkem odgovoriti, če že niso.

Domaći prijatelj, družinska revija za mesec apríl 1928 je izšla. Cena mesećnika je letno 30 Din. Mesećnik ima zelo pestro vsebino. Naroća se v Ljubljani, Aleksandrova c. št. 7.

Pod lipo, poljudna znanstvena in politićna revija je izšla kot št. 4 za mesec apríl 1928. Naroća se v Ljubljani, Aleksandrova c. 5. Cena reviji je 46 Din za celo leto.

Zdravje, zdravstveno-poućni list št. 4 je izšel. Naroćnina za leto 30 Din. Naroćite ta list, ki je potreben prav v vsaki družini. Uprava pri Higijenskem zavodu, Zaloška cesta.

Cenejše kot pri razprodajah

se dobi vsakovrstno manufakturno blago pri

J. TRPIN, Maribor
Glavni trg števi. 17.

C. J. Hamann,
Ljubljana

Vam nudi najsolidnejši vir nakupa perila, opreme nevest novorojenčkov, perja in modnih potrebščin.

Predtiskarija modernih ročnih del.

Fran Iglič krojaški atelje
LJUBLJANA, Kolodvorska ul. 28

Izdeluje se za dame in gospode po najnovejših krojih. —
Lastna zaloga modnega blaga. — Uradnikom znaten popust
ali na obroke.

Tvrčka Andrej Marčan

priporoča svoji mesnici:

Prešernova ul. 16.

Ljubljana

Rimska cesta 21

Ivan Jelačin. Ljubljana

Uvoz kolonijalne in špecerijske robe.

Tvrčka ustanovljena leta 1888.

Solidna in točna postrežba.

prenavlja, čisti in osvežuje kri, izboljša slabo prebavo, slabotno delovanje čreves, napihovanje, obolenja mokračne kisline, jeter, žolča in žolčni kamen. Vzpodbuja apetit in izbornu učinkuje pri arteriosklerozi. — «PLANINKA» ČAJ je pristen v plombiranih paketih po Din 20.— z napisom proizvajalca

LERKARNA BAHOVEC, LJUBLJANA,
KONGRESNI TRG.
(Dobi se v vseh lekarnah.)

Priporoča se cenj. občinstvu
špecerijska trgovina

Leskovic & Meden

LJUBLJANA, Jurčičev trg št. 1.

Razširjajte „NAŠ GLAS“

Priporočamo tvrčko

M. Tičar, Ljubljana

za nakup vseh
pisarniških in šolskih potrebščin

Tvrčk. **A. Volk** Ljubljana
Resljeva cesta št. 24.

veletrgovina z žitom, moko in drugimi
mlevskimi izdelki

priporoča zlasti prvovrstno
banaško pšenično moko.

Dežniki

Josip Vidmar

Ljubljana, Pred Škofijo 19

Najnižje cene! Solidna in točna postrežba

Popravila, preobleke.

Obiščite
novo urejeni
oddelek za
gospode
Trpežno blago
Najnižje cene
Modna trgovina
za dame in
gospode

A. Šinkovec nasl. K. Soss
Ljubljana, Mestni trg 18, 19.

NABAVE za POMLAD

BREZ DENARJA!

NA MESECNE OBROKE!

Ako nimate trenutno denarja, želite si pa le kaj nabaviti, obrnite se na podpisano organizacijo ljubljanskih trgovcev, ki Vam bode omogočila, da kupite to, kar želite

poljubno skoraj v vseh ljubljanskih trgovinah

Na ta način si lahko izberete prvovrstno blago in sicer:
obleko, manufakturo, modno blago, krzno, čevlje, dežnike, perilo, pohištvo, kuhinjsko opremo in železnino, steklo in porcelan, volno, nogavice, kolesa, papir in pisar. potrebščine, pisalne in šivalne stroje, radio, fotografske aparate itd. in kar je glavno, brez vsakega poviška pri cenah.

Plačate pa pri zadrugi s položnicami v mesečnih obrokih, ki ste jih sami z zadrugo dogovorili.

Izrecno povdarjamo, da zadruga ne prodaja ničesar, ona Vam le hitro in diskretno dovoli potreben kredit, na podlagi katerega lahko kupujete pri trgovcih, ki so člani zadruge.

Ako se hočete poslužiti tega novega sistema, zahtevajte takoj od zadruge potrebna pojasnila in prospekte.

Kreditna zadruga detajlnih trgovcev v Ljubljani

Šelenburgova ulica 7, I. nadstropje.

KUPI TAKOJ! PLACAJ POZNEJE!

Ustanovljena l. 1889

Telefon št. 2.016

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Ustanovljena l. 1889

Poštni ček 10.533

Stanje vložnega denarja
nad 300 milijonov dinarjev.

(GRADSKA ŠTEDIONICA)
LJUBLJANA
Prešernova ulica

Stanje vložnega denarja
nad 1.200 milijonov kron.

sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar. !!

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.